

EKOLOJI ETXERATUA

Garamendi'tar Sabino, gizon on, nire lagun zintzoa, Zornotza Amorebietakoa da. "Zer" aldizkari onen irakurleak jakin begie Zornotza'ko Udaletxea lurraren, luze-zabalean Bizkai'ko andienetariko dala. 18 edo 19 baserri ei-daukoz. Aitatu dogun Sabino Euba'ko basetxe baten bizi da. Euskal izen polit bat dauko: Arkoiti. Euskotar baserri bizitoki jatorra: gustiz egokia. Beian, suetea ta kortak. Goiko mailla zabala, ederra, garbia, iru edo lau, logela, garbi gela (bañue) ta irola. Gorago, kamarea, barazkiak ta abereentzako bedarra legortu daitezana. Etxea andia da, ta berton, sendi-famili bi bizi dira, guztiz ondo atondu ta alkar ikusiaz, euskal kristiñauai dagokienez.

Sendi biak landa, solo ta larrak inguruan daukiez. Bata, kortea abereakaz, lugintza bearretan arduratzen da. Nire adiskide Sabino Arostegi txikitxua oraingo tresna batzuekaz ibiltan da Lantokiko orduak izten deutsoenean, gustiz trebe, artetsu, esku-onekoa, izanez burura etorriayako asmoa egaztientzat ollotegi begiragarria egitea etxe ondoan, ekoloji jarraibidea emoteko. Zapatu arrastegia zan, eta bere aroztegiari neuri etxoiten, ori egiteko berbaturik gengoan eta.

Sabino, lagun, kaixo, oraingoan beintzat zori ona euki, dot noz edo noz etorri izan bearko zan. Ez

arduratu, gure arazoa amaituko dogu aldi asko egin barik.

An, gu bion artean, egoan auzoko gizon bat niri esaten: —Oneik periodistak edo etxakiat zertzuk dozaken... niretzat barritsu batzuk, asko geiago ez! !Eta nik erantzun. E! kontuz, gizon, ez zaitez izan eskertzarreko! Gu zeregin onetan gabitz euri eta zu languai Euskerea aitzu ez dakizuen! Gero Sabino'k esan eustan: "Zer gura dozu jakin nigandik, ba?"

—Zelan etorri yatzun ollotegi au egiteko? asmoa...

—Lantokiko lanak amaitu ostean ta zapatuetan ordu asko dira —badakizu— eta beti ez egotearren ardaundegian. Eta egurrola ta tresna batzuk daukodaz eta emen ainbat leku dagonez, zeozer egin bear.

—Buruan darabilt, lagun on, zuk zeuk ezbaseunke be lanik lantokian, zure eskuetako trebesunez bizimodua aterako zeuke. Orain esaten dana **brikolaje** lanak egiteko gauza zara. Ikusi dot egin dozun etxe osteko ollotegia, ta erdian zugatz bat edo bi ipiñi dozuz, ziur olloak pozago egon ta ibilli daitezana. Ori bai dala ekolojiaren alde izan ta egitea! Eta olloak egaztiak dirala ta, egaz be batzuetan badakie egiten be bai. Igongo dabe zugatzen ganera, ezta?

—Bai ori, ta askotan urten ollotegitik alboko larrara. Egaztien

oitura au ikusita geuk atea idegiten deutsegu, aukeramena emonda ollotegi barruan edo landa zearka ibilteko. Baiña pozago dabiltz zelaietan barruan baiña. Zegaitik izango ete da izaki guztiak gurago dabela aske egon ta ibiltea lotuta egon barik orma, burni-sare artean? ...

Egurrolatik urten ta eldu giñean suetera. An egoan etxeko andrea, euskalduna, osasuntsua; mosugorri ta andre ona.

Sabino'ren irudi eder bat euken orman ezarrita.

Nik andra-gizon biai itaundu neutsen: Baiña orain Garaikoe-txearena ipinten dabe ta zuek zegaitik ez?

—Guk jator izateak aginduten deuskuna. Sabino Arana Goiri'k gura eban Euzkadi Alkartua, eskualdeak euren buru-jabe egonez, Suiza'ko kantoi'en antzera.

—Baita ta ikusten dot teleikusizun tresna eder bat be ba deukozuela. Oraingoa izanez, beragaz ikusiko dozuez Euskal Telebisaren egitamuak?

—Ez guk Telebista orren euske-rea eztoqu ulertuten, eta saminduta gagoz Jaurlaritzak egiten deuskuna: geienez geure dirua erabili ta guri ez emon Bizkaieraz. Denganiñozko arpegi gogorra daukie euki be! Latiegi'tar On Bizente'k arrazoi andiaz esan dautso Etxenike'ri: "Bizkaitarraren diruarekin Bizkaiera ilten diarduzu".

EGILUZE'K